

Granskning av intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar

Norrtälje kommun

Januari 2024

Sara Sommarin

Caroline Löfstedt

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Norrtälje kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma om kultur- och fritidsnämnden säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kultur- och fritidsnämnden *inte helt* säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?	Delvis	
Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?	Delvis	
Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?	Delvis	
Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?	Delvis	
Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?	Delvis	

Rekommendationer

Utifrån rapportens iakttagelser och bedömningar lämnas följande rekommendationer till kultur- och fritidsnämnden:

- Säkerställ att tydliga rutiner, checklistor och bedömningsgrunder upprättas för handläggningen av föreningsbidrag och tydliggör hur ställda krav ska styrkas, kontrolleras och dokumenteras. Detta i syfte att säkerställa spårbarhet och minska personberoende och sårbarhet i handläggningen av föreningsbidragsärenden.
- Säkerställa att befintliga riktlinjer och rutiner är aktuella, ändamålsenliga och efterlevs.
- Säkerställa tillräcklig omfattning av kontroller i alla delar i processen och att utförda kontroller, bedömningar och vidtagna åtgärder i handläggningen av föreningsbidrag.

- systematiskt dokumenteras, signeras och diarieförs. Rekommendationen innefattar att säkra att ansökningar är kompletta.
- Stärka den interna kontrollen genom att en dokumenterad riskanalys genomförs för hela föreningsbidragsprocessen. Nämnden bör även säkerställa att det enbart finns registrerade plus- eller bankgiron för föreningarna och överväga att införa en dualitetsprincip så att det krävs minst två personer för att genomföra ändringar av föreningarnas uppgifter.
- Säkerställa en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag. Rekommendationen innefattar att överväga att fastställa tydliga krav på återrapportering och upprätta instruktioner för uppföljningsprocessen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	5
Avgränsning	5
Metod	5
Granskningsresultat	6
Dokumenterade riktlinjer och rutiner	6
Efterlevnad och kontroll av ansökan	10
Kontroll av utbetalningar	13
Kontroll av utbetalda bidrag	16
Uppföljning och återrapportering	19
Samlad bedömning	22
Rekommendationer	22
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	23

Inledning

Bakgrund

Inom kultur- och fritidsområdet hanteras stora utbetalningar i form av bidrag till föreningar. Nivåerna skiljer sig åt i Sveriges kommuner och bygger på lokalt antagna riktlinjer. Även andra kommunala verksamheter kan hantera olika former av stöd och bidrag till föreningar.

Ur ett styrningsperspektiv såväl som ur ett medborgarperspektiv är det av stor vikt att bidragsgivningen styrs av tydliga och ändamålsenliga riktlinjer och policys. Av dessa bör det framgå hur beslut om bidrag ska fattas samt villkor för uppföljning och kontroll av att lämnade bidrag brukas i enlighet med beviljad ansökan.

En tillförlitlig och säker hantering av dessa bidrag är viktig ur flera aspekter. En bristande intern kontroll på området medför ökad risk för oegentligheter och i förlängningen förtroendeskadliga konsekvenser för kommunen.

I kultur- och fritidsnämndens internkontrollplan för år 2024 utpekas risken att bidrag inte betalats ut enligt gällande rutiner.

Revisorerna har utifrån väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning avseende kultur- och fritidsnämndens arbete med intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte var att bedöma om kultur- och fritidsnämnden säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Revisionsfrågor:

1. Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?
2. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?
3. Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?
4. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?
5. Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Kontroll av följsamhet till riktlinjer och regler görs inom ramen för revisionsfrågor 2-4.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Kommunallagen kap 6 § 6.
- Kommunens riktlinjer för föreningsbidrag
- Kommunens regler för ekonomisk förvaltning

Avgränsning

Granskningen avgränsas till år 2024 och kultur- och fritidsnämndens verksamhet.

Metod

Granskningen genomfördes utifrån dokumentstudier avseende styrdokument och rutiner samt intervjuer med berörda tjänstepersoner.

Stickprovsgranskning med avseende på om ändamålsenliga underlag finns för utbetalda föreningsbidrag genomfördes för ett antal föreningsbidragsansökningar. Fördelning och urval skedde utifrån bedömning av risk och väsentlighet samt utifrån en registeranalys som bland annat jämfört utbetalningar gentemot föreningsregistret. Registeranalysen beskrivs även under revisionsfråga 2. Stickprovskontrollen omfattade bland annat kontroll av: korrekta ansökningshandlingar, beslut och utbetalningsunderlag. Bedömningskriterier utgick från kommunens riktlinje om föreningsbidrag.

En översiktlig granskning av nämndens protokoll det senaste verksamhetsåret har också genomförts under perioden 2023-01 till 2024-09.

Intervjuer har genomförts med:

- Förvaltningsdirektör.
- Bidragshandläggare.
- Controller.
- Systemförvaltare/registrator.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningen har genomförts av Sara Sommarin, certifierad kommunal revisor, i rollen som projektledare och projektmedarbetare Caroline Löfstedt. Rapporten har kvalitetssäkrats i enlighet med PwC:s interna riktlinjer för kvalitetssäkring.

Granskningsresultat

Dokumenterade riktlinjer och rutiner

Revisionsfråga 1: Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?

lakttagelser

Reglemente och delegationsordning

Av *Reglemente för kultur- och fritidsnämnden* (beslutad av kommunfullmäktige 2022-12-19 §209) framgår att det i nämndens uppgifter ingår att:

- fördela bidrag till föreningar, organisationer och enskilda inom nämndens verksamhetsområde, samt ram för beviljade anslag och fastställda riktlinjer.
- utdela stipendier inom ramen för beviljade anslag och fastställda riktlinjer.

Enligt delegering från kommunfullmäktige ska kultur- och fritidsnämnden även besluta om:

- regler och riktlinjer för kultur- och fritidsnämndens bidragsverksamhet,
- stipendiebeloppets storlek avseende stipendium till organisationer inom idrotts- och annan ungdomsverksamhet till kultur- och fritidsnämnden.

Vid tillfället för granskningen var reglementet för nämnden under revidering.

Genomförda revideringar berör inte hantering av föreningsbidrag enligt mottaget utkast.

Av nämndens *delegationsordning* (reviderad 2023-05-25 §75) framgår att kultur- och fritidsnämnden har delegerat flera beslut om föreningsbidrag till nämndens ordförande.

- Beslut om bidrag till fritidsverksamhet/aktivitet upp till 20 000 kr.
- Beslut om bidrag till kulturprogram upp till 20 000 kr.
- Beslut om bidrag till ungdomsaktiviteter "Snabb peng" upp till 5 000 kr.
- Beslut om bidrag till ideella föreningar för kulturminnesvård och marknadsföringsbidrag upp till ett belopp om 10 000 kr.
- Beslut om bidrag till föreningsverksamhet utanför beslutade bidragsregler upp till 10 000 kr.
- Beslut om att avslå ansökningar om bidrag upp till av nämnden vidaredelegerat bidragsbelopp, samt avvísning av ofullständig eller bristfällig ansökan.

Punkt 1 - 3 ovan gäller under vissa förutsättningar enligt delegationsordningen. I delegationsordningen framgår därtill att förvaltningsdirektören fått delegation att besluta om bidrag till föreningar i enlighet med bidragsregler för ideella föreningars jubileer.

Beslutanderätten har vidaredelegerats till avdelningschefer. Eventuella begränsningar såsom takbelopp framgår inte av mottaget underlag.

Organisation

Av intervjuer framgår att organisationen som hanterar föreningsbidrag består av sex handläggare och en systemförvaltare/registrator. Huvudområdena av de bidrag som handläggs är kultur och idrott. Handläggarna har kontinuerliga avstämningar sinsemellan kring hur bidragsreglerna tillämpas i praktiken. Med anledning av att olika bidrag har olika ansökningsperioder varierar arbetsuppgifterna för handläggarna. Systemförvaltaren, som även arbetar deltid som registrator, kontrollerar tillsammans med handläggarna att föreningar uppfyller kraven för att vara bidragsberättigade. Att vara en bidragsberättigad förening är ett krav för att kunna ansöka om bidrag, och innebär att föreningen är registrerad och godkänd av kommunen. Vilka krav som gäller för att en förening ska bli bidragsberättigad framgår längre ner i denna revisionsfråga.

Riktlinjer och rutiner

Kultur- och fritidsnämnden har fastställt regler för föreningsbidrag i ett kompendium, som senast reviderades av nämnden 2024-02-15 §8. Kompendiet är benämnt som *Bidragsregler* och är handläggarnas huvudsakliga riktlinje för föreningsbidrag. Av intervju med handläggarna framkommer att kompendiet i stort fullgör sitt syfte. Även om ansökningsprocessen för anläggningsbidrag hade kunnat bli tydligare.

Bidragsreglerna innefattar följande avsnitt:

- villkor för att bli en bidragsberättigad förening.
- fastställda demokratiska principer.
- ansökan och redovisning.
- föreningskategorier och bidragsformer.
- riktlinjer för olika bidragsformer.

I bidragsreglerna anges exempelvis att för att en förening ska bli bidragsberättigad ska föreningen uppfylla de allmänna villkoren som återges i kompendiet samt efterleva de demokratiska principerna. De allmänna villkoren innefattar att en förening ska vara ideell, ha minst tio medlemmar som betalat medlemsavgift, bedriva verksamhet för bosatta i Norrtälje kommun samt ha registrerade organisationsnummer och plus- eller bankgiro. Demokratiska principer innefattar bland annat att föreningen ska ha en vald styrelse och motverka kränkningar och diskrimineringar utifrån de sju diskrimineringsgrunderna enligt diskrimineringslagen.

I bidragsreglerna framkommer därtill vilka handlingar som ska bifogas i en ansökan, såsom verksamhetsberättelsen, samt under vilka förutsättningar som en förening inte är berättigad stöd. Avseende uppföljning anges att nämnden årligen genomför uppföljningar av hur bidragen använts, och att föreningar inom 30 dagar måste bifoga

efterfrågade handlingar. Exempel på handlingar är bokföring, medlemsregister och lista över deltagarbesök.

Beroende på föreningens verksamhet delas föreningarna in i olika föreningskategorier. I avsnittet om riktlinjer för olika bidragsformer (i bidragsreglerna) framkommer en närmare beskrivning av de olika bidragsformerna som finns att ansöka om samt kompletterande information om de olika bidragens syfte, särskilda villkor och krav på redovisning.

I tabell 1 nedan framgår de bidragsformer och föreningskategorier som Norrtälje kommun har. Vuxenföreningar återfinns inte i tabellen då de enbart kan ansöka om att hyra kommunala lokaler till en subventionerad taxa.

Tabell 1. Sammanställning av kommunens bidragsformer och föreningskategorier som kan ansöka om respektive bidrag.

Typ av bidrag	Föreningskategori
Aktivitetsbidrag	Barn- och ungdomsföreningar Pensionärsföreningar
Anläggningsbidrag	Barn- och ungdomsföreningar Kulturföreningar Samlingslokalhållandeföreningar
Hysesbidrag	Barn- och ungdomsföreningar
Lokalbidrag	Barn- och ungdomsföreningar
Programbidrag	Kulturföreningar
Verksamhetsbidrag	Funktionsrättsföreningar Kulturföreningar
Öppen verksamhet	Barn- och ungdomsföreningar

Utöver ovannämnda bidragsformer har kommunen avtal med vissa stiftelser och föreningar.

Vi har även tagit del av *Rutinbeskrivning för bidragsutbetalning* som är daterad 2014-12-19. Rutinen beskriver handläggningsprocessen och innefattar bland annat avsnitt om inkommen ansökan, diarietföring, handläggning, beslut samt utbetalning av bidrag. Vid intervjuer bekräftas att rutinbeskrivningen fortfarande är gällande och att det i nuläget inte är planerat att revidera denna. Samtidigt framkommer att exempelvis

provutbetalningar, som enligt rutinbeskrivningen ska genomföras av registrator, inte genomförs och att det finns önskemål om förtydligande av riktlinjer avseende utbetalningsprocessen. Vi har mottagit kommunens attestreglemente som beskrivs närmare i revisionsfråga 3, och som omfattar beskrivningar av attestantrollerna och deras ansvar.

Som en del i granskningen har vi efterfrågat eventuella ytterligare dokumenterade rutiner såsom exempelvis checklistor. Av intervjuer med handläggarna framgår att sådana inte finns, samtidigt som det tydliggörs att nuvarande styrdokument ses som tillräckliga.

Avseende hur det säkerställs att handläggarna gör likvärdiga bedömningar utifrån fastställda kriterier anges att handlägningsprocessen setts över de senaste åren och att det anses att processen är mer välfungerande idag. Att handläggarna samverkar nära varandra lyfts som en bidragande faktor till att arbetet fungerar bättre.

Vid intervjuer med handläggarna lyfts att dokumentation förs över hur ansökningarna förhåller sig till fastställda krav. Vi har mottagit exempel på dokumentation för anläggningsbidrag. För anläggningsbidragen för år 2024 framgår uppgifter gällande sökt belopp per förening, förslag till beviljat bidrag, vad exempelvis investeringen omfattar och förslag på beviljat bidrag tidigare år.

System

Samtliga bidragsberättigade föreningar läggs upp i boknings- och bidragssystemet Interbook Go, som även beskrivs i revisionsfråga 2. I Interbook Go kan användare söka efter föreningar i föreningsregistret, göra bokningsförfrågningar och ansöka om bidrag i de fall föreningen är bidragsberättigad. Manualer och kontaktuppgifter finns på kommunens webbplats vid behov av stöd. Ekonomisystemet som används i kommunen är Unit4. Tidigare användes Visma.

Bedömning

Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?

Bedömning: Delvis

Utifrån vår granskning konstaterar vi att nämnden upprättat riktlinjer för föreningsbidrag och en delegeringsordning där det bland annat framgår att nämndens ordförande har beslutanderätt i flera ärenden. Därtill finns ett attestreglemente som tydliggör attestanternas roller. Samtidigt noteras att rutinbeskrivningen för utbetalning reviderades senast för tio år sedan och att den inte helt efterlevs eller ses som helt ändamålsenlig.

Vi ser positivt på att förvaltningen genomför ett arbete för att bedömningar av ansökningar ska vara likvärdiga. Likaså på att viss dokumentation förs avseende handlägningsprocessen. Att det inte finns stöddokument i form av exempelvis checklistor eller annan rutin som tydliggör vilka kontroller som ska utföras, av vem eller hur, vid bedömning av fastställda krav anser vi medför risk för personbundenhet.

Efterlevnad och kontroll av ansökan

Revisionsfråga 2: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?

lakttagelser

Ansökningsprocessen

Som angetts i revisionsfråga 1 måste en förening vara bidragsberättigad för att kunna ansöka om de olika bidragen som finns i kommunen. För att bli bidragsberättigad behöver föreningen göra en ansökan via kommunens webbplats. Om en förening blir bidragsberättigad blir den registrerad i ett föreningsregister. Därefter kan en bidragsansökan genomföras beroende på föreningens verksamhet.

För att genomföra en ansökan loggar bidragsberättigade föreningar in i webbtjänsten Interbook Go, där bidrag visas som föreningen har möjlighet att ansöka om. På kommunens hemsida finns manualer och kontaktuppgifter vid behov av stöd. Programbidrag och stipendium ansöks om via hemsidan istället för via Interbook Go. Efter ansökningsperiodens slut lägger systemförvaltare in alla ansökningar i dokument- och ärendesystemet Platina. Är det någon förening som inte skickat in en ansökan trots att de är bidragsberättigade skickas en påminnelse till föreningen.

I riktlinjen bidragsregler (i avsnitt om demokratiska principer) fastställs att en ansökan ska göras av föreningens ordinarie styrelse och vara undertecknad av föreningens firmatecknare. Till ansökan ska följande handlingar bifogas:

- av årsmöte godkänd verksamhetsberättelse och årsmötesprotokoll.
- verksamhetsplan för innevarande år.
- revisionsberättelsen inklusive ekonomisk årsrapport. Det ska tydligt framgå vilket belopp medlemsavgifter uppgår till samt de bidrag som har mottagits av bidragsgivare såsom kommun, kommunala bolag, företag, region och/eller staten.

Därutöver finns flertalet specifika krav och villkor beroende på den bidragsform som ansökan gäller. Av handläggarna anges att de granskar relevanta underlag utifrån de villkor och regler som är fastställda i kompendiet om bidragsregler. Som angetts i revisionsfråga 1 finns inte ytterligare stöddokument såsom checklistor eller annan dokumenterad rutin avseende exempelvis kontroller som ska utföras. Vi har mottagit exempel på viss dokumentation avseende anläggningsbidrag där det framgår uppgifter gällande sökt belopp per förening, förslag till beviljat bidrag, vad exempelvis investeringen omfattar och förslag på beviljat bidrag tidigare år.

Kontroll av bidragsberättigade föreningar

Det är systemförvaltaren/registratören som tillsammans med handläggarna kontrollerar att en förening är bidragsberättigad och uppfyller de allmänna kraven samt de demokratiska principerna. Därutöver anges vid intervjuer att kontroller av att bidragsberättigade föreningar fortsätter att uppfylla kraven för att bli bidragsberättigade görs vart femte år. Kontrollen innebär att en förening åläggs att visa att de uppfyller de

allmänna villkoren igen genom bifogande av handlingar. Mellan de fem åren behöver en förening enbart registrera information om exempelvis ändrade kontaktuppgifter samt bifoga verksamhetsberättelsen.

Det råder en enad syn mellan de intervjuade att nämnda kontroller är tillräckliga, bland annat mot bakgrund av att samverkan med bidragsberättigade föreningar är bra. Handläggarna anger att de relativt snabbt får indikationer om någon förändring sker ute i föreningarna.

Kontroll av krav och dokumentation för ansökningar

När en förening är bidragsberättigad kan en ansökan om bidrag upprättas. Som en del i granskningen har vi begärt ut 11 stickprov (ansökningar) för att kontrollera huruvida de uppfyller fastställda krav för *respektive bidragsform* utifrån kompendiet bidragsregler. Urval av stickprov genomfördes med stöd av en registeranalys i vilken vi bland annat kontrollerade fördelningar utifrån olika bidragstyper, verksamheter och aktiviteter samt om plus- eller bankgiro alternativt clearing- och kontonummer fanns registrerat för varje förening. Resultat om plus- och bankgiro redovisas i revisionsfråga 3.

Resultaten av vår granskning av stickproven är dokumenterade i nedanstående tabell (tabell 2) samt i ett upprättat granskningsprogram som förvaltningen tagit del av. I stickprovsgranskningen kontrollerades huruvida bifogat underlag uppfyllde fastställda krav för de olika bidragstyperna och föreningskategorierna.

Utbetalningar till föreningar för samtliga stickprov har genomförts, enligt registeranalys.

Tabell 2. Stickprovsresultat utifrån krav för olika bidragsformer

Stickprov	Bidragstyp	Föreningskategori	Kommentarer
1	Aktivitetsbidrag	Barn och ungdom	Ansökan är fullständig.
2	Aktivitetsbidrag	Barn och ungdom	Ansökan är fullständig.
3	Aktivitetsbidrag	Barn och ungdom	Ansökan är till del fullständig. I underlag kan vi inte styrka att aktiviteter pågått i minst 60 minuter, vilket är ett krav enligt gällande bidragsregler. Vi kan inte heller styrka antalet sammankomster som genomförts.
4	Anläggningsbidrag	Idrottsförening	Ansökan är fullständig.
5	Lokalbidrag	Barn och ungdom	Ansökan är till del fullständig. Enligt bidragsregler ska föreningar i sin ansökan redovisa antalet aktiviteter från föregående år. Det har inte gjorts.
6	Anläggningsbidrag	Idrottsförening	Ansökan är fullständig.
7	Anläggningsbidrag	Idrottsförening	Ansökan är fullständig.
8	Anläggningsbidrag	Idrottsförening	Ansökan är till del fullständig. Enligt bidragsformens redovisningskrav ska föreningen i sin ansökan bl.a. redovisa antalet aktiviteter från föregående verksamhetsår. Vi har inte mottagit en ansökan som visar det. I samband med faktagranskning inkom en sammanställning av anläggningsbidrag för år 2024 gällande sökande föreningar. I den framkom antalet aktiviteter för år 2022 och tidigare.
9	Programbidrag	Kulturförening	Ansökan är fullständig.
10	Verksamhetsbidrag	Kulturförening	Ansökan är till del fullständig. I underlag kan vi inte utläsa antalet aktiviteter från föregående år, eller närvaro i form av deltagarantal och ålder på deltagare. Enligt gällande bidragsregler ska uppgifterna finnas i ansökan.
11	Aktivitetsbidrag	Pensionärsförening	Ansökan är till del fullständig. I underlag kan vi inte utläsa att medlemmar är över 65 år, då medlemslista saknas, eller vilka aktiviteter som genomförts.

I flertalet fall framgår det i kompendiet om bidragsregler att föreningen vid begäran ska lämna ut handlingar till kommunen. Genomförs ingen förfrågan av kommunen behöver föreningen inte bifoga handlingarna.

I samband med faktagranskning mottog vi vissa kompletteringar som inte påverkar bedömningarna med anledning av att handlingar exempelvis efterfrågats av förvaltningen under år 2025 trots att de enligt bidragsreglerna skulle ha mottagits av kommunen tidigare. För exempelvis stickprov 2 har kommunen mottagit en aktivitetslista med antalet barn och ledare efter förfrågan i januari. För stickprov 10 efterfrågades en sammanställning av aktiviteter och närvaro på medlemmar också i januari. Av föreningens svar anges att aktiviteter som vänder sig till allmänheten eller sociala

aktiviteter sällan registreras men att närvaro för kurser görs. Huruvida deltagare är folkbokförda i Norrtälje registreras inte.

Vid intervjuer med handläggarna beskrivs att kvalitén på inlämnade ansökningar är varierande och är i flera fall i behov av komplettering. Ansökningar avseende anläggningsbidrag lyfts fram som ett exempel där kompletteringar behövs. För att öka kunskapen bland föreningar har handläggarna bland annat bjudit in föreningarna till ett informationstillfälle. Vid behov förs dialoger mellan handläggare och föreningar.

Avslag på ansökningar är ovanligt enligt handläggarna men har förekommit om exempelvis det framkommit att aktiviteter som det ansökts om bidrag för inte ägt rum.

Bedömning

Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?

Bedömning: Delvis

Vår bedömning grundar sig på att systemstöd finns i form av exempelvis Interbook Go, med tillhörande instruktioner, och att kontroller genomförs i viss omfattning för att säkra att ansökningarna uppfyller fastställda krav. Som noterat i revisionsfråga 1 finns däremot inga stöddokument för handläggningsprocessen vilket vi menar medför risk för personbundenhet.

I samband med vår stickprovsgranskning har vi därtill noterat brister. Främst avseende att ansökningarna inte är kompletta och underlag saknas. Detta i sin tur medför att vi inte kunnat styrka att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer. Vi bedömer även att det finns en risk med att kontroll av att en förening uppfyller krav för att bli bidragsberättigad görs var femte år. Detta mot bakgrund av att en förening under denna tid kan genomgå flera förändringar såsom skifte av styrelse eller ändrade ekonomiska förutsättningar.

Slutligen vill vi tydliggöra vikten av uppföljningskrav. I redovisningsavsnitten för bidragen noteras för vissa bidragsformer att föreningarna enbart vid begäran ska lämna ut handlingar till kommunen.

Kontroll av utbetalningar

Revisionsfråga 3: Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?

lakttagelser

Kontroller av att utbetalningar sker till rätt förening

Som angetts i revisionsfråga 1 måste en bidragsberättigad förening uppfylla de fastställda allmänna villkoren och bli godkänd innan en ansökan om bidrag kan lämnas in. Dessa innefattar bland annat att föreningen ska ha ett organisationsnummer och registrerat plus- eller bankgiro.

Hur kontroll ska ske av att en förening har giltiga organisationsnummer eller plus-/bankgiro specificeras inte i kompendiet. Vid intervjuer med handläggare och systemförvaltare förklaras att kontrollerna görs via olika banktjänster, såsom via Bankgirot.se, och genomförs i samband med att föreningen ansöker om att bli

bidragsberättigad. Kommunen kan även exempelvis begära in underlag från Skatteverket för att kontrollera uppgifterna. Enligt kompendiet om bidragsregler betalas bidrag enbart ut till huvudföreningen.

Som angetts i revisionsfråga 2 görs kontroll av att föreningar uppfyller de allmänna villkoren samt att det är en demokratisk förening när en förening ansöker om att bli bidragsberättigad. Var femte år görs en motsvarande kontroll av att föreningen fortsatt uppfyller kraven. Verksamhetsberättelsen efterfrågas årligen. Från år 2025 uppges att kommunen kommer kontrollera att föreningar uppfyller de allmänna villkoren årligen.

Inom ramen för granskningen mottogs en lista över bidragsberättigade föreningar. Listan omfattar uppgifter avseende föreningarnas kundnummer, organisationsnummer, föreningskategori, valt betalningssätt samt information om styrelsen. Vid granskning noteras att samtliga föreningar har registrerat unika organisationsnummer, samt plus- eller bankgiro alternativt clearing- och kontonummer. Sex stycken föreningar har registrerat clearing- och kontonummer. Detta trots att riktlinjerna specificerar att det enbart ska finnas registrerade plus- eller bankgiro för föreningarna.

Föreningslistan uppdateras årligen i samband med att ansökningar inkommer för olika bidrag via Interbook Go. Om en förening blir bidragsberättigad är föreningen registrerad i minst två år, även om föreningen enbart genomför en ansökan. Har en förening varit inaktiv och inte ansökt om ett nytt bidrag rensas föreningen bort i systemet efter det andra året och föreningen måste då ansöka om att bli bidragsberättigad på nytt.

Möjlighet att genomföra ändringar

Enligt uppgift skulle systemansvariga *kunna* ändra föreningars uppgifter, såsom bankkontouppgifter. Krav att ytterligare person godkänner ändringen finns inte. Däremot tydliggörs att eventuella ändringar skulle vara synliga för handläggare och att ändringar som genomförs i Interbook Go loggas. Att en enskild person skulle kunna genomföra en ändring utan upptäckt framhålls som osannolikt.

Attesteringsrutiner

Vi har även mottagit kommunens *Attestreglemente* som antogs av fullmäktige vid sammanträdet 2023-02-20 §5. Syftet med reglementet är, enligt skrivelse, att säkerställa att utbetalningar och övriga transaktioner är korrekta. För att säkra korrekthet ska personer med delegerat ansvar attestera och därmed intyga riktigheten i händelserna. Reglementet omfattar beskrivningar av de olika attestantrollernas ansvarsområde, det vill säga vilka kontroller de ansvarar för att genomföra, hantering av olika typer av transaktioner samt övergripande attestrutiner. Bland annat framkommer att minst två personer måste hantera en transaktion, vilka vanligen är en granskningsattestant och en beslutsattestant.

- **Granskningsattestanten** utses inte utan rollen kan genomföras av vem som helst inom kommunen. Att personen är kopplad till enheten som kostnaden/intäkten bokförs på är inte nödvändigt. Attestanten ansvarar för att kontrollera att vara/tjänst är levererad/utförd, att kvantitet stämmer och att fakturan är korrekt.

- **Beslutsattest** utförs vanligen av den som har budgetansvar och kontroller omfattar att kontering och periodiseringar är korrekta, att transaktionen är enligt fattade beslut samt att tillhörande dokumentation är tillräcklig.

Vid intervju med controllers anges att ytterligare kontroller avseende hantering av föreningsbidrag inte görs.

Kontroller av att utbetalningar sker enligt nämndens beslut

Som nämnts ovan är det beslutsattestantens ansvar att intyga att underlaget (dokumentationen) innehåller all nödvändig information och att transaktionen är enligt fattade beslut.

Vilket angetts i revisionsfråga 1 framgår inte i delegationsordningen att nämnden delegerat beslutanderätten avseende hantering av föreningsbidrag till förvaltningen, utöver att besluta om bidrag till föreningar i enlighet med bidragsregler för ideella föreningars jubileer. Detta innebär att nämnden ska fatta beslut om utbetalningar.

Av de elva stickprov som genomförts har vi kontrollerat huruvida tillhörande nämndbeslut finns. För sju av stickproven har nämndbeslut bifogats. För aktivitetsbidrag (föreningskategori barn och ungdom) och lokalbidrag saknas bifogat beslut. I revisionsfråga 2 benämns dessa som stickprov 1 - 3 och stickprov 5. Vid förfrågan på kompletterande information anges att utbetalning av aktivitetsbidrag är ett verkställande beslut i enlighet med fastställt reglemente. I reglementet 4§, som återges i revisionsfråga 1, framkommer att nämnden ska fördela bidrag till föreningar, organisationer och enskilda inom nämndens verksamhetsområde samt ram för beviljade anslag och fastställda riktlinjer.

Vid intervjuer anges att handläggarna skriver tjänsteutlåtande till nämnden för hur bidragen ska fördelas. Efter att nämnden tagit beslut i ärendet expedieras beslutet av handläggarna till systemförvaltare som registrerar det i verksamhetssystemet.

Internkontroll

Inom ramen för granskningen har vi tagit del av nämndens internkontrollplan och tillhörande riskanalys för året 2024. Internkontrollplanen är antagen 2024-11-16 §115 av kultur- och fritidsnämnden. I internkontrollplanen framgår att nämnden beslutat om följande kontrollmoment, utifrån riskbedömning, med bäring på hantering av föreningsbidrag:

- Risk att bidrag inte betalats ut enligt gällande rutiner.

I beskrivningen för kontrollmomentet lyfts att bidrag ska betalas ut efter det att beslut vunnit laga i kraft enligt kompendiet för bidragsregler. Kontrollaktiviteten som framgår i internkontrollplanen är att handläggare två gånger per år ska kontrollera att beslutade bidrag utbetalats.

Inom ramen för granskningen har vi mottagit uppföljningar för den interna kontrollen per april och per augusti år 2024. I uppföljningarna framgår att inga avvikelser framkommit

och att 72 bidrag kontrollerats per augusti. Uppföljningarna beskrivs även i revisionsfråga 5.

Att hela föreningsbidragsprocessen riskbedömts framkommer inte i riskanalysen. En ytterligare identifierad risk i riskanalysen var "Behörigheter i verksamhetssystem Interbook Go" men tillhörande riskvärde var lågt.

Vi har mottagit nämndens internkontrollplan för år 2023 samt tillhörande riskskattning och noterar att hantering av föreningsbidrag varken förekommer som kontrollmoment eller är riskbedömt i riskanalysen.

Bedömning

Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?

Bedömning: Delvis

Bedömningen grundas på att det till viss del finns kontroller som syftar till att säkerställa att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut. Exempel på kontroller finns fastställda i internkontrollplanen för år 2024, i attestrutiner och i de kontroller som görs i samband med att föreningar ansöker om att bli bidragsberättigade. I granskningen har vi däremot noterat vissa avvikelser. Bland annat finns registrerade clearing- och kontonummer för sex stycken föreningar och avseende stickprovgranskningen saknas vissa nämndbeslut i utvalda stickprov. Av förvaltningen anges att utbetalning av aktivitetsbidrag är ett verkställande beslut, men det finner vi inte stöd av i mottagna styrdokument.

Att det finns möjlighet att genomföra ändringar av föreningarnas uppgifter för exempelvis bankkonto utan att en annan person behöver godkänna ändringen ser vi som en risk. Likaså att föreningarna enbart behöver visa att de uppfyller krav för att vara bidragsberättigade var femte år. Att kontroll uppges att öka i frekvens framöver till att genomföras årligen ser vi som positivt.

Kontroll av utbetalda bidrag

Revisionsfråga 4: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

lakttagelser

Som angetts i revisionsfråga 1 har Norrtälje kommun flera typer av bidrag och föreningskategorier. För att kunna ansöka om bidrag ska en förening uppfylla de allmänna villkoren och de demokratiska principerna innan föreningen kan ansöka om bidrag. Det är systemförvaltaren/registratören som tillsammans med handläggarna stämmer av att föreningar uppfyller kraven. När en förening godkänts kan en ansökan upprättas. I kompendiet för bidragsregler framgår de olika bidragens syfte, särskilda villkor och krav på redovisning.

I de underlag som mottagits för stickprovsgranskningen kan vi konstatera att bidragets syfte (enligt bidragsregler) uppfylls för tio av elva ansökningar. Stickprovet som är bristfälligt omfattar aktivitetsbidrag.

- För aktivitetsbidraget har vi inte kunnat styrka att medlemmar är över 65 år, då medlemslista saknas, eller antalet aktiviteter som har genomförts. Vid intervju anges att kommunen begär in närvarokort för 5 - 7 föreningar varje år.

Stickprovet som nämns ovan är stickprov 11. För närmare beskrivning av stickproven, se revisionsfråga 2.

Av kompendiet framgår att kultur- och fritidsnämnden ska genomföra årliga uppföljningar av hur föreningsbidragen används. Vilket framkommer i revisionsfråga 1 är föreningar som mottar bidrag skyldiga att visa upp sin bokföring, protokoll, medlemsregister, deltagarbesök och övriga handlingar för kommunen om kommunen efterfrågar detta.

Kontroller på utbetalda bidrag enligt återrapportering

I nämndens verksamhetsplan för år 2024 gav nämnden kultur- och fritidsförvaltningen i uppdrag att utreda och lämna förslag på åtgärder som kan öka kontrollen på uppföljning av utbetalda bidrag till civilsamhället. Rapporten är daterad 2024-05-02 och omfattar dels en nulägesbeskrivning, dels förslag av utökade kontroller.

Nuläge

Av rapporten framgår att flertalet kontroller genomförs. Nedan återges de nuvarande kontrollerna för bidragstyper såsom de återges i rapporten, fast i sammanfattad form.

- **Aktivitetsbidrag för barn- och ungdomsföreningar.** Årliga kontroller av att antal aktiviteter är korrekt noterade sker genom att begära in kompletterande underlag avseende bifogad redovisning. Kultur- och fritidsförvaltningen tar även del av Riksidrottsförbundet genomförda kontroller på Norrtälje kommuns föreningar.
- **Anläggningsbidrag.** Anläggningsbidragen är uppdelade i två delar, ett driftbidrag och ett investeringsbidrag. Kontroll sker genom att begära in faktura på genomförd investering innan utbetalning. Därtill finns en referensgrupp tillsatt för anläggningsbidrag som årligen genomför platsbesök hos föreningar enligt rapporten.
- **Programbidrag.** Kontrollen sker av att programmet har genomförts innan utbetalning.

I rapporten anges även att nämnden och förvaltningen kontinuerligt tar del av information om hur föreningslivet bedriver sin verksamhet och hur bidragen som utbetalas används. Informationen dokumenteras inte.

Av våra stickprov som genomförts omfattar tre aktivitetsbidrag för barn och ungdomar, tre anläggningsbidrag (investering) och ett omfattar programbidrag. Avseende nämnda kontroller som nämns ovan har vi gjort följande iakttagelser:

- för aktivitetsbidrag under "redovisning" framgår att närvaro av ledare och deltagare ska dokumenteras och kunna uppvisas för kommunen. I stickprovsunderlaget framkommer varken att kommunen begärt eller mottagit dokumentation. Vi har däremot mottagit föreningens medlemsstatistik.
- för anläggningsbidragen har inga fakturor mottagits som underlag kopplat till stickprovsgranskningen för stickprov 4 och 7. Faktura har inkommit för stickprov 8. Utbetalningar av bidrag har skett i samtliga fall.
- för programbidrag har vi mottagit kompletterande redovisning där föreningen beskriver aktivitet och redovisar kostnader. Redovisningen mottogs av kommunen innan utbetalning.

Referensgrupper

Kultur- och fritidsnämnden har de senaste tio åren arbetat med referensgrupper för idrott och kultur i syfte att bereda bidragsfrågor samt att föra dialog med föreningslivet i kommunen genom platsbesök tillsammans med representanter från förvaltningen. Representanterna från förvaltningen är avdelningschef samt verksamhetsutvecklare för idrott och avdelningschef och enhetschef för kulturen. Referensgrupperna väljs varje mandatperiod och för innevarande mandatperiod finns samtliga partier representerade i både grupp kultur och i grupp idrott. Det bekräftas via vår protokollgranskning.

Av de intervjuade råder enighet kring att nämndens involvering är uppskattad och lyfts som en del i att säkra efterlevnaden mot fastställda villkor, samt ger nämnden en djupare förståelse för hanteringen av föreningsbidrag. Platsbesöken dokumenteras inte. Främst syftar besöken vara för att stärka samverkan mellan kommunen och föreningarna. Samtidigt lyfts att en viss kontrollfunktion finns avseende besöken eftersom det skulle uppmärksammas om exempelvis en anläggning saknades eller var i sämre skick än väntat.

Förslag om utökning av befintliga kontroller enligt återrapportering

I rapporten avseende att öka kontrollen av utbetalda bidrag framhålls att fler kontroller inte ses som nödvändiga. Däremot ges förslag på hur befintliga kontroller kan utökas. Bland annat anges att framtida kontroller ska omfatta:

- genomförande av dokumentation av anläggningars skick vid besök genom text och bild.
- kontroll mot deltagarlistor som föreningar fått bifoga avseende barn- och idrottsföreningar samt pensionärsföreningar som mottar aktivitetsbidrag. Resultatet ska därefter användas som underlag vid framtida ansökningar.
- kontroll genom platsbesök av hur studieförbundens verksamheter efterlever satta krav.

Rapporten lyfter att kontrollerna kommer uppta tjänstepersoners arbetstid i större omfattning än idag.

Bedömning

Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

Bedömning: Delvis

Bedömningen grundas på att kontroller genomförs till viss del, såsom via kontroll av att föreningarna uppfyller krav för att bli bidragsberättigade. I förvaltningens återrapportering av uppdraget om att utreda och lämna förslag på åtgärder som kan öka kontrollen på uppföljning av utbetalda bidrag framgår därtill kontroller som genomförs. I vår stickprovsgranskning har vi däremot inte kunnat styrka att samtliga ansökningar uppfyller fastställda syften (från bidragsregler) eller att de kontroller som av förvaltningen anges genomföras görs fullt ut.

Vi ser det som positivt att förvaltningen utrett hur befintliga kontroller kan utökas och att nämnden deltar i platsbesök hos föreningarna. Med fördel anser vi att besöken, och kontroller, kan dokumenteras och systematiseras.

Uppföljning och återrapportering

Revisionsfråga 5: Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

lakttagelser

Styrmodell

Enligt Norrtälje kommuns styrmodell ska samtliga nämnder lämna bokslut, bokslutsunderlag, rapporter och prognoser till kommunstyrelsen. Delårsrapporter per april och per augusti ska upprättas samt en verksamhetsberättelse för helåret. Därtill ska nämnderna även upprätta månadsrapporter per februari, juli och oktober. Delårs- och årsrapporter ska enligt styrmodellen följa upp och koppla samman ekonomiska mål och verksamhetsmål för att ge en uppfattning om resurseffektiviteten. I rapporteringen ska alltid målvärde, baslinje/jämförelsevärde, aktuellt utfall och prognos redovisas för såväl verksamhetsmål som ekonomi för att ge en så rättvisande lägesbild som möjligt. Månadsrapporter ska fokusera på uppföljning av ekonomi, leverans av uppdrag samt åtgärder för att hantera avvikelser.

Vid intervju med controllers bekräftas att nämnden tar del av sex rapporter varav tre månadsrapporter, två delårsrapporter och en verksamhetsberättelse, vilket vi verifierat vid granskning av protokoll.

I styrmodellen fastställs att nämnderna ansvarar för att upprätthålla en tillfredsställande intern kontroll vilket omfattar att verksamheten är effektiv, att regler och riktlinjer följs samt att möjliga risker identifieras, bedöms och förebyggs. Fullmäktige beslutar om koncernövergripande internkontrollområden och nämnderna ska upprätta årliga internkontrollplaner innefattande kontrollmoment som valts ut utifrån en riskanalys. Styrmodellen reviderades av fullmäktige 2023-12-18 §219.

Uppföljningen i Norrtälje kommun

Vid intervjuer med handläggare anges att det är främst via delårs- och årsrapporter som nämnden tar del av uppföljningar avseende hanteringen av föreningsbidrag samt via beslutsunderlag till ärenden vid nämndsammanträden.

I delårsrapport per augusti år 2024 framkommer avseende föreningsbidrag att föreningar som bedriver verksamhet i Hallstavik sporthall fått fler omklädningsrum och att vinteranläggningarna var välbesökta när det var mycket snö. Därtill redovisas nyckeltalet om "deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/invånare 7-20 år". Redovisning av utfall avseende föreningsbidrag redovisas under "driftbudget per verksamhet" och är fördelat på förvaltningens verksamheter (ex. idrott, kultur och ung fritid). Bidragen särredovisas inte i uppföljningarna men lyfts vid den muntliga redovisningen av resultaträkningen för nämnden enligt intervju.

Som nämnts i revisionsfråga 4 har nämnden gett förvaltningen ett uppdrag om att utreda och lämna förslag på åtgärder som kan öka kontrollen på uppföljning av utbetalda bidrag till civilsamhället. Uppdraget framgår under inriktningsmålet "En effektiv verksamhet". Resultatet av uppdraget redovisades i en rapport daterad maj år 2024 och beskriver nuvarande kontroller samt ger förslag på utökade kontroller.

Inom ramen för granskningen har vi mottagit kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan för år 2024. Av verksamhetsplanen framgår inga ytterligare mål kopplade till föreningsbidrag.

Som noterat i revisionsfråga 2 framgår i flertalet fall i kompendiet om bidragsregler att föreningen vid begäran ska lämna ut handlingar till kommunen. I kompendiet framgår även att uppföljning ska göras årligen. Frekvens på kontrollerna eller övriga instruktioner finns inte.

Internkontroll

Som framkommer i revisionsfråga 3 har vi mottagit internkontrollplanen för år 2024 samt tillhörande riskanalys. För innevarande år finns ett kontrollmoment med bäring på hantering av föreningsbidrag gällande kontroll att bidrag betalats ut i rätt tid. Uppföljningarna som genomförts visar inga avvikelser. Per kontroll den 27 augusti framkom att 72 bidrag var beslutade och vunnit laga kraft. 71 bidrag hade betalats ut och ett bidrag kommer att betalas ut när redovisning inkommit enligt delårsrapporten per augusti.

Stickprovsgranskning

I vår stickprovsgranskning som redovisas i revisionsfrågorna 2 - 4 framkommer brister avseende underlag för ansökningsprocessen, att nämndbeslut saknas och att kompletterande redovisningar i vissa fall saknas.

Granskning av protokoll

Inom ramen för granskningen har vi gjort en genomgång av kultur- och fritidsnämndens protokoll för perioden 2023-01 till 2024-09. Vi kan även konstatera att nämnden handlägger beslut av bidrag löpande under hela verksamhetsåret.

- Under sammanträdet per 2024-05-23 beviljades exempelvis verksamhetsbidrag till 34 olika kulturföreningar, till sex stycken museer och stiftelser och till tolv funktionsrättsföreningar (ärende 53-55§§). Därtill beviljades elva föreningar aktivitetsbidrag (ärende §56) och nio studieförbund beviljades kommunalt bidrag (ärende §58)
- För helår 2023 fick nämnden en rapportering av beviljade föreningsbidrag vid sammanträdet 2024-03-14 §29.

Vid intervju anges att ytterligare föredrag för nämnden avseende föreningsbidrag görs vid behov.

Löpande dialog med nämnden

Vid intervjuer beskrivs att förvaltningen har en löpande dialog med nämnden genom handläggningen av bidrag. Handläggarna har även löpande avstämningar med nämnden under processen för att säkerställa att de handlägger enligt prioriteringarna som fastställts av politikerna. Som beskrivits under revisionsfråga 4 åker representanter från förvaltningen tillsammans med representanter för nämnden även ut och besöker föreningarna. En löpande dialog förs med nämnden kring om något behöver revideras i handläggarnas riktlinjer.

Vid intervjuer beskrivs nämnden som aktiva och insatta i beslut. Ett förslag som lyfts av de intervjuade är att en utbildning avseende föreningsbidrag ges vid nya mandatperioder till valda politiker för att säkra en fortsatt hög kunskapsnivå.

Bedömning

Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Bedömning: Delvis

Bedömningen grundas på att nämnden mottar uppföljning av föreningsbidrag via exempelvis delårs- och årsrapporter, via platsbesök med förvaltningen samt löpande vid sammanträden. Systematik för platsbesöken och vilka kontroller som ska utföras saknas däremot. I riktlinjerna för bidragsregler noteras att skrivelser finns avseende att föreningarna är ålagda att lämna ut handlingar vid begäran av kommunen. Flertalet bidragstyper saknar däremot tydliga krav på att systematiskt redovisa/återrapportera. I samband med stickprovsgranskningen noteras vissa brister gentemot riktlinjer avseende ansökningsprocessen och att nämndbeslut saknas. Att det saknas krav på systematisk återrapportering menar vi kan försvåra för förvaltningen att identifiera föreningar som inte lever upp till fastställda villkor. Vi bedömer det som positivt att förvaltningen ser nämnden som aktiva och att samverkan fungerar bra.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Norrtälje kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma om kultur- och fritidsnämnden säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kultur- och fritidsnämnden *inte helt* säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Rekommendationer

Utifrån rapportens iakttagelser och bedömningar lämnas följande rekommendationer till kultur- och fritidsnämnden:

- Säkerställ att tydliga rutiner, checklistor och bedömningsgrunder upprättas för handläggningen av föreningsbidrag och tydliggör hur ställda krav ska styrkas, kontrolleras och dokumenteras. Detta i syfte att säkerställa spårbarhet och minska personberoende och sårbarhet i handläggningen av föreningsbidragsärenden.
- Säkerställa att befintliga riktlinjer och rutiner är aktuella, ändamålsenliga och efterlevs.
- Säkerställa tillräcklig omfattning av kontroller i alla delar i processen och att utförda kontroller, bedömningar och vidtagna åtgärder i handläggningen av föreningsbidrag systematiskt dokumenteras, signeras och diarieförs. Rekommendationen innefattar att säkra att ansökningar är kompletta.
- Stärka den interna kontrollen genom att en dokumenterad riskanalys genomförs för hela föreningsbidragsprocessen. Nämnden bör även säkerställa att det enbart finns registrerade plus- eller bankgiron för föreningarna och överväga att införa en dualitetsprincip så att det krävs minst två personer för att genomföra ändringar av föreningarnas uppgifter.
- Säkerställa en tillräcklig uppföljning och återrapporering av bidrag. Rekommendationen innefattar att överväga att fastställa tydliga krav på återrapporering och upprätta instruktioner för uppföljningsprocessen.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning
1. Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?	Delvis Utifrån vår granskning konstaterar vi bl.a. att nämnden upprättat riktlinjer för föreningsbidrag och en delegeringsordning där det bland annat framgår att nämndens ordförande har beslutanderätt i flera ärenden. Därtill finns ett attestreglemente som tydliggör attestanternas roller.
2. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?	Delvis Vår bedömning grundar sig bl.a. på att systemstöd finns i form av exempelvis Interbook Go, med tillhörande instruktioner, och att kontroller genomförs i viss omfattning för att säkra att ansökningarna uppfyller fastställda krav. Som noterat i revisionsfråga 1 finns däremot inga stöddokument för handläggningsprocessen vilket vi menar medför risk för personbundenhet.
3. Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?	Delvis Bedömningen grundas bl.a. på att det till viss del finns kontroller som syftar till att säkerställa att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut. Exempel på kontroller finns fastställda i internkontrollplanen för år 2024, i attestrutiner och i de kontroller som görs i samband med att föreningar ansöker om att bli bidragsberättigade. I granskningen har vi däremot noterat vissa avvikelser.

4. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

Delvis

Bedömningen grundas bl.a. på att kontroller genomförs till viss del, såsom via kontroll av att föreningarna uppfyller krav för att bli bidragsberättigade.

5. Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Delvis

Bedömningen grundas bl.a. på att nämnden mottar uppföljning av föreningsbidrag via exempelvis delårs- och årsrapporter, via platsbesök med förvaltningen samt löpande vid sammanträden. Systematik för platsbesöken och vilka kontroller som ska utföras saknas däremot.

2025-01-29

Carin Hultgren

Sara Sommarin

Certifierad kommunal revisor
Uppdragsledare

Certifierad kommunal revisor
Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Norrtälje kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 8 april 2024. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.